

[J. Oskar Andersen.]

Maade, at man ved, at alting er afgjort i Forvejen, saaledes at mine Bemærkninger her i Virkeligheden er fuldstændig overflødige. Jeg vil i den Henseende henholde mig til, hvad der er udtalt af mit Partis ærede Ordfører om den Fremgangsmaade, man har fulgt med Hensyn til Behandlingen af dette Lovforslag, der jo meget sent er naaet frem til dette høje Ting i den foreliggende Affattelse, en Fremgangsmaade, hvorved det har været ganske umuligt, endogsaa for os, der skal være Medlemmer af det eventuelle Udvalg her i Tinget, at faa Forslaget i Hænde, før det blev omdelt til Medlemmerne i Almindelighed. Under disse Forhold er det yderst vanskeligt for os at sætte os ind i noget dog alligevel saa gennemgribende og nyt som dette Forslag, og jeg maa i høj Grad beklage, at man nu vil forsøge i Løbet af faa Dage at føre det igennem i dette høje Ting. Vi har faktisk ikke haft Tid eller Lejlighed til nogen virkelig omhyggelig Overvejelse af de Principper, der er nedlagt i dette Forslag, og det Udvalg, som bliver nedsat, vil formodentlig blive et rent Proforma-Udvalg, der ikke faar Lejlighed til at beskæftige sig indgaaende med Forslaget. Jeg for mit Vedkommende vilde i alt Fald gerne høre en Udtalelse fra den højtærede Undervisningsminister om, hvorvidt han overhovedet ønsker at forhandle med det Parti, jeg tilhører, om Ændringer i dette Forslag, saadan som det nu her foreligger til Behandling.

Efter disse Bemærkninger skal jeg sige, at jeg er fuldstændig enig med det ærede Medlem Hr. Arnth Jensen i, at hvis man vil tage en Blodprøve af Forslaget, saaledes som han bemærkede, saa vil det klart vise sig, at det har forskellige Fædre. Det plejer jo ikke at være heldigt, naar det sker ude i Livet, at Blodprøven viser noget saadant. Selvfølgelig kan man.... (*Undervisningsministeren* [Borgbjerg]: Det er videnskabeligt umuligt!). Ja, men.... (*Vilhelm Rasmussen*: I Politik er der altid flere Fædre!). Ja, i Politik er det ganske givet, at der maa være Tale om en Forening af forskellige Synspunkter, der bringes i en vis Harmoni med hinanden. Men dette Forslag viser i alt Fald saa tydeligt de forskellige Retninger, der har gjort sig gældende, det er ikke et harmonisk Forslag, der er fremkommet, vidnende om, at visse Principper har sejret og er sat igennem; den ene Paragraf drager til den ene Side og den anden Paragraf til den anden Side. Hvis dette Forslag bliver sat under Afstemning i uforandret Skikkelse, ja, saa stemmer jeg selvfølgelig imod det,

men jeg vilde dog langt hellere have, at man her i dette høje Ting stod overfor et Forslag, der var præget af en vis Harmoni, som udgjorde en organisk Enhed, ikke et Forslag, der som dette bare vidner om — saaledes som det meget rigtigt er sagt fra socialdemokratisk og radikal Side —, at der er visse Rudimenter tilbage. Nu har vi hørt, hvorledes den onde Samvittighed, i Skikkelse af den ærede Ordfører for Venstre, omtrent en Time igennem udviklede, hvor fortrinligt dette Forslag var, det var i og for sig saadan, navnlig med Hensyn til Spørgsmaalet om Forholdet mellem Skole og Kirke, at Kirken maatte være, ja, himmelglad, kan jeg sige, over, at nu var det endelig bleven saadan, at den havde den rette Indfyldelse. Ja, jeg kan sige: Godmorgen! for i Virkeligheden er det jo med Rette sagt fra anden Side, at her er der et Rudiment tilbage, hvor man vel maa spørge: Hvad bliver der her af virkelig Indfyldelse? Hvis man havde taget den Tanke op, som jeg i sin Tid i den store Skolekommission selv har gjort mig til Talsmand for, at Religionsundervisningen nu en Gang er af en særlig Karakter paa Grund af den Forbindelse, der er mellem Stat og Kirke herhjemme, og derfor er det nødvendigt at have et særligt Tilsyn med, at dette Fag faar en Stilling af en særlig Art indenfor Skolefagene, saa havde der været en vis Kontinuitet i Betragtningensmaaden, saa kunde vi have faaet et Forslag om en Ordning f. Eks. af samme Art som den, man har i Skotland. Vi havde for nylig Besøg af 3 prominente Medlemmer af den skotske Kirkes Styrelse, og jeg havde Lejlighed til at spørge om, hvordan det forholder sig med Skolevæsenet deroppe, og de sagde, at Kirken fører Tilsyn med det, som vi kalder Seminarier, og endvidere Tilsyn med Religionsundervisningen i Skolerne, og i øvrigt er det naturligvis Kirkens Medlemmer som Borgere, der bestemmer, hvordan det, vi kalder Skolekommissioner o. s. v., sammensættes. Men naar vi her i dette Forslag har en Paragraf, hvor der staar, at Præsten har Tilsyn med Religionsundervisningen i Pastoratets Skoler, uden at der i mindste Maade er givet vedkommende Embedsmand Lejlighed til at influere paa Skoleplan eller Undervisningsplan, vil vi utvivlsomt mange Steder komme til at staa overfor, at man vil forandre f. Eks. Timetallet for Religionsundervisningen eller lægge Timerne saaledes, at det bliver besværligt eller daarligt for Eleverne, eller gribe ind paa en Række andre Punkter, uden at Præsten i Virkeligheden faar nogen som